

„POVESTIRI DE IERI ȘI DE AZI”, DE IOAN POPA – COMĂNEȘTI

Silvia MUNTEANU¹

yonk_1174@yahoo.com

ABSTRACT: This review aims to reveal the memories of the author who succeeded in life in spite of the difficulties of the communist epoque. The author, Ioan POPA – COMĂNEȘTI (as himself wrote on his book), is a teacher of Romanian language and he has published two grammar books, useful for pupils and teachers. Now, he brought into public's attention a volume of short stories, inspired of his own biography. The main character, Luc, is very friendly, so that the reader will be captivated from the begining.

KEYWORDS: character, family, irony, history, love, short stories.

Profesorul de Limba și literatura română Ioan POPA (n. 1941) surprinde plăcut comunitatea comăneșteană cu noua sa publicație: *Povestiri de ieri și de azi* (vol. 1, Editura PIM, Iași, 2018, 155 p.), în care descoperim talentul de scriitor al dascălului devotat, care mai scosese de sub lumina tiparului două cărți de gramatică, menite a veni în sprijinul elevilor și al profesorilor (*Culegere de exerciții gramaticale pentru cl. V-XII și Sintaxa propoziției și a frazei – necircumstanțialele*, Editura Plumb, Bacău, 1997)). Volumul actual de povestiri îl semnează orgolios Ioan POPA – COMĂNEȘTI, preluând parcă exemplul lui Ghica – Comănești, pentru a nu exista nicio confuzie în mintea publicului-cititor cu privire la

Foto: – Coperta cărții: Ioan Popa – Comănești, „Povestiri de ieri și de azi, vol. 1, Editura PIM, Iași, 2018, 155 p.

¹ Doctor în filologie, profesor de Limba și literatura română la Colegiul Tehnic „Dimitrie Ghika”, Comănești, județul Bacău.

identitatea autorului, atunci când se aventurează în universul compensatoriu al ficțiunii sale.

Construite pe linia insesizabilă dintre realitate și imaginație, cele 23 de povestiri sunt istorii posibile care vin să completeze ceea ce fiecare dintre noi experimentăm pe parcursul devenirii. Prin arta inconfundabilă a povestirii, rezultat surprinzător între simplitate și rafinament, prin darul remarcabil de a surprinde adâncimile sufletului omenesc și prin capacitatea de a recrea iluzia altor lumi, autorul dovedește că scrisul oferă posibilitatea de a câștiga lupta cu Timpul.

E revoltă și nostalgic în amintirile naratorului, omul care a trăit istoria pe care o evocă în *Povestiri de ieri și de azi* cu scopul de a pune în lumină un adevăr nescris în lucrările științifice. S-au scris numeroase cărți despre obsedantul deceniu sau despre chinurile deținuților politici din perioada comunistă, dar autorul este convins că drama familiei sale (și nu numai!) s-a permanentizat doar în sufletul celor care au fost nevoiți să îndure dezmoștenirea și umiliința.

Formula narativă aleasă de prozator este una inedită, lăsând loc interpretărilor multiple: volum de povestiri (așa cum anunță titlul), roman – pentru că povestirile au în centru același personaj Luc, dar și memorii, căci, oricât de bine și-a camuflat naratorul prezența în personajul Luc, cititorul percepe implicarea emoțională și tonul confesiv, nostalgic chiar și la persoana a III-a.

În cele 23 de povestiri scurte, Ioan Popa-Comănești reușește să năucească și să acapareze, prin stilul scriitoricesc aparte. Scriitorul nu umblă cu poleieli redundante sau cu adjectivări inutile, căci ficțiunea își trage seva dintr-o realitate bidimensională, cea cotidiană și cea personală, pe care unii dintre noi o păstrează cu grijă în sertarele cele mai ascunse ale felului de a fi. Tonusul cărții de față este unul tonic-luminos, pentru că povestirile sunt interesante datorită micilor detalii semnificative sau picante, ascunse în pliurile realității.

Scrierea acestor povestiri memorialistice, cum o subintitulează autorul, poate fi considerată cu ușurință un *bildungsroman al personajului Luc*, căci Ioan POPA prezintă detaliat anii formării sale, insistând să aducă un elogiu profesorilor care i-au vegheat devenirea fără a ține cont de anomalii impuse de comuniști. Școala pare a fi constituit refugiul copilului, mai apoi al tânărului, confruntat de timpuriu cu grijile celor maturi. Întâmplările prin care trece eroul povestirilor sunt marcate de dorința de

a evada dintr-o lume captivă, de a trece peste barierele de natură culturală sau socială. Astfel, cartea ne oferă povești variate ca formă, dar în esență comune ca tipologie și mesaje transmise cititorului. Gustul dulce-acrișor al cărții se păstrează de la început până la sfârșit, deoarece atacurile societății filistine sunt parate la nivel individual de fiorul dragostei eterne: maternă, juvenilă, pasională și conjugală.

Lectura acestor povestiri memorialistice aduce în prim plan un scriitor talentat, un om erudit, capabil să restabilească un adevăr istoric, redus la scară personală. Subiectivitatea relatării este cu ușurință devoalabilă, ceea ce nu diminuează veridicitatea întâmplărilor expuse, ci amplifică tonalitatea gravă, dar, totodată, optimistă a memorialistului vizibil nemulțumit de cursul istoriei. Este evident că Scrisul înseamnă tămăduire a sufletului mutilat de o epocă nefastă.

Recomand cu deosebit entuziasm această carte, deoarece din ea cititorul capătă atât unele informații utile despre epoca descrisă, cât și un model de supraviețuire și triumf prin iubire. Volumul pare a fi unul deschis, așa cum anunță pe copertă vol. 1.: plămădite în mintea autorului, povestirile vor continua să ne dezvăluie aventurile lui Luc și-n volumele următoare.